

Till
Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Kolsva Kommundelsnämnd
Kultur- och fritidsnämnden
Miljö- och byggnadsnämnden
Social- och arbetsmarknadsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Överförmyndarnämnden

För kännedom
Kommunfullmäktige

Granskningsrapport: Uppföljning av granskningar genomförda under åren 2016 till 2018.

Köping kommuns revisorer har genomfört en uppföljande granskning av de granskningar som genomförts mellan 2015-2018. Detta med anledning av att de granskningsinsatser som genomförs ska leda till att verksamheterna utvecklas. Således följer revisorerna årligen upp vilka åtgärder som vidtagits till följd av tidigare genomförda granskningar.

Sammanfattningsvis visar uppföljningen att Köping kommun åtgärdat eller aktivt arbetat med ett antal av de brister som framkom i granskningarna. En del av arbetet med att åtgärda bristerna återstår dock för kommunen. Därmed rekommenderas kommunen att fortsatt arbeta med ett antal av rekommendationerna som lämnades i de ursprungliga rapporterna. Rekommendationerna beskrivs i bedömningsavsnittet för varje granskning.

Kommunrevisionen överlämnar rapporten till kommunstyrelsen och granskade nämnder begär svar senast den 28 februari 2019 på vilka åtgärder nämnden har för avsikt att vidta med anledning av granskningen och de synpunkter och rekommendationer som lämnas i rapporten.

För kommunrevisionen i Köpings kommun

Georg Lövelius
Sammankallande i revisionen

Uppföljning av revisionsprojekt

Rapport

Köpings kommun

KPMG AB

2018-12-11

Antal sidor 28

Antal bilagor 1

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte	3
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd	4
2.5	Projektorganisation	4
2.6	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Granskning av inköp och upphandling	5
3.2	Granskning av utbildning i svenska för invandrare (SFI)	7
3.3	Granskning av kommunens beredskap för kris och extraordinära händelser	9
3.4	Förstudie av verkställighet och återrapportering av uppdrag givna av fullmäktige	11
3.5	Granskning av intern kontroll i lönehanteringsprocessen	12
3.6	Uppföljande granskning av IT-organisation och funktion	13
3.7	Förstudie av modersmålsundervisning	15
3.8	Granskning av registerkontroll inom barn- och utbildning, vård- och omsorg, social- och arbetsmarknad, kultur- och fritid samt Kolsva kommunedel	17
3.9	Granskning av investeringsprocessen	20
3.10	Granskning av kommunens arbete med flyktingmottagande och integration	23
3.11	Granskning inför införandet av GDPR	24
3.12	Kommunstyrelsens uppsikt över räddningstjänsten samt hur kommunstyrelse utövar sitt ansvar som krisledningsnämnd	27
3.13	Granskning kommunens rutiner avseende hantering av anläggningsregister för materiella anläggningstillgångar samt inventarier	27
3.14	Granskning av styrning och uppföljning av Miljö- och byggnadsnämnden	28

Bilaga 1 Rekommendationer för att stärka intern kontrollen i lönehanteringsprocessen

1 Sammanfattning

Vi har av Köping kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp de granskningar som genomförts mellan 2015-2018. Detta med anledning av att de granskningsinsatser som genomförs ska leda till att verksamheterna utvecklas. Således följer revisorerna årligen upp vilka åtgärder som vidtagits till följd av tidigare genomförda granskningar.

Uppföljning omfattar följande granskningar:

- Granskning av inköp och upphandling
- Granskning av utbildning i svenska för invandrare (SFI)
- Granskning av kommunens beredskap för kris och extraordinära händelser
- Förstudie av verkställighet och återrapportering av uppdrag givna av fullmäktige
- Granskning av intern kontroll i lönehanteringsprocessen
- Uppföljande granskning av IT-organisation och funktion
- Förstudie av modersmålsundervisning
- Granskning av registerkontroll inom barn- och utbildning, vård- och omsorg, social- och arbetsmarknad, kultur- och fritid samt Kolsva kommunedel
- Granskning av investeringsprocessen
- Granskning av kommunens arbete med flyktingmottagande och integration
- Granskning inför införandet av GDPR (General Data Protection Regulation).
- Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över räddningstjänsten samt hur kommunstyrelse utövar sitt ansvar som krisledningsnämnd
- Granskning kommunens rutiner avseende hantering av anläggningsregister för materiella anläggningstillgångar samt inventarier
- Granskning av styrning och uppföljning av Miljö- och byggnadsnämnden

Sammanfattningsvis visar uppföljningen att Köping kommun åtgärdat eller aktivt arbetat med ett antal av de brister som framkom i granskningarna. En del av arbetet med att åtgärda bristerna återstår dock för kommunen. Därmed rekommenderas kommunen att fortsatt arbeta med ett antal av rekommendationerna som lämnades i de ursprungliga rapporterna. Rekommendationerna beskrivs i bedömningsavsnittet för varje granskning.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Köpings kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en sammanställning av samtliga granskningar genomförda under åren 2016 och 2018. Uppdraget avser revisionsåret 2018.

2.1 Syfte

Syftet med uppföljningen har varit ge en sammanhållen bild av genomförda projekt. Uppföljningen ska ligga till grund för ansvarsprövningen och det fortsatta revisionsarbetet. Vi har sammanställt de genomförda granskningarna samt svar på granskningarna från respektive granskad nämnd med anledning av bedömningar som revisionen har lämnat. Vi har även följt upp huruvida åtgärder vidtagits med anledning av de rekommendationer som lämnats samt styrelsen/nämndernas svar.

2.2 Avgränsning

Granskningen har omfattat genomförda fördjupningsprojekt samt övergripande granskningar under mandatperioden 2015-2018. Revisorerna har under 2015-2018 genomfört följande fördjupningsprojekt:

2015

- Granskning av inköp och upphandling
- Granskning av utbildning i svenska för invandrare (SFI)
- Granskning av kommunens beredskap för kris och extraordinära händelser
- Förstudie av verkställighet och återrapportering av uppdrag givna av fullmäktige

2016

- Granskning av intern kontroll i lönehanteringsprocessen
- Uppföljande granskning av IT-organisation och funktion
- Förstudie av modersmålsundervisning
- Granskning av registerkontroll inom barn- och utbildning, vård- och omsorg, social- och arbetsmarknad, kultur- och fritid samt Kolsva kommunedel

2017

- Granskning av investeringsprocessen
- Granskning av kommunens arbete med flyktingmottagande och integration
- Granskning av förberedelser inför införandet av GDPR (General Data Protection Regulation).
- Kommunstyrelsens uppsikt över räddningstjänsten samt hur kommunstyrelse utövar sitt ansvar som krisledningsnämnd

2018

- Granskning kommunens rutiner avseende hantering av anläggningsregister för materiella anläggningstillgångar

Köpings kommun
Uppföljning av revisionsprojekt
2018-12-11

- Granskning av styrning och uppföljning av Miljö- och byggnadsnämnden

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen
- Resultaten från tidigare granskningar

2.4 Ansvarig nämnd

Ansvarig nämnd/styrelse framgår av respektive uppföljning.

2.5 Projektorganisation

Granskningen har utförts av Sofie Wiessner, granskare och Patrik Hellberg, granskare, under ledning av Karin Helin-Lindkvist, kundansvarig och certifierad kommunal yrkesrevisor.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Studie av rapporter, missiv, yttranden,
- Avstämning med styrelse och berörda nämnder avseende vilka åtgärder som vidtagits med anledning av rekommendationer och svar på granskningar.

Samtliga politiker och tjänstemän som vi har varit i kontakt med har erbjudits möjlighet att faktagranska rapporten.

3 Resultat av granskningen

3.1 Granskning av inköp och upphandling

Granskningens syfte var att bedöma om förbundets organisation var ändamålsenlig och effektiv i förhållande till medlemskommunernas efterfrågan på upphandlingsstöd samt om rutiner och processer var så utformade att både Lagen om offentlig upphandling och medlemskommunernas policys och riktlinjer på området följs.

3.1.1 Rekommendationer och åtgärder

Nedan presenteras de rekommendationer som lämnades i samband med granskningen samt vilka åtgärder Köpings kommun har vidtagit med anledning av rekommendationerna. I vissa fall har vi ansett att kommunens svar angående åtgärder föranlett följdfrågor och/eller förtydliganden. Vi har försökt nå ekonomichefen i kommunen i syfte att få svar på våra följdfrågor men utan svar.

Rekommendation

Att det tydliggörs vilket ansvar Upphandlingsenheten och medlemskommunerna har för att upprätta och fastställa styrdokument avseende inköp och upphandling.

Åtgärd

Kommunen har tagit fram en ny gemensam policy som är under beslutprocess hos medlemskommunerna.

Rekommendation

Att medlemskommunerna ser över gällande styrdokument så aktuella styrdokument är antagna inom kommunen och överensstämmer dels med de styrdokument som Upphandlingsenheten upprättat, dels med de styrdokument som återfinns på kommunens hemsida.

Åtgärd

Kommunen planerar att påbörja arbetet med detta efter det att den nya policyn är beslutad.

Rekommendation

Att säkerställa att kommunerna implementerar Riktlinjer för direktupphandling så dokumentationskravet för direktupphandlingar över 100 tkr enligt Lag om ändring i lagen om upphandlingar från 2014 efterlevs.

Åtgärd

Enligt kommunen diskuteras detta i kommunernas upphandlingsgrupper där respektive förvaltning har representation.

Rekommendation

Att riktlinjer för direktupphandlingar under 100 tkr tydliggörs i medlemskommunerna.

Åtgärd

Kommunen uppger, likt ovan, att tas frågan upp i kommunernas upphandlingsgrupper.

Rekommendation

Att inköpsgruppens uppdrag tydliggörs i kommunerna vad gäller till exempel ansvar för att kommunens styrdokument är aktuella och uppdaterade samt att tillse att nödvändiga kontroller avseende inköp och upphandling genomförs.

Åtgärd

Kommunen planerar att genomföra detta efter det att den nya policyn är beslutad.

Rekommendation

Att medlemskommunerna upprättar kontroller som säkerställer att gränsen för direktupphandlingar i kommunen inte överskrids.

Åtgärd

Enligt uppgift ingår detta i kommunens internkontroll.

Rekommendation

Att medlemskommunerna ansvarar och genomför kontroller för att säkerställa avtalstrohet.

Åtgärd

Enligt kommunen ingår även detta i kommunens internkontroll.

3.1.2 Bedömning

Enligt vår bedömning har kommunstyrelsen vidtagit ändamålsenliga åtgärder vad gäller kontroller i samband med upphandling. Vi kan även konstatera att kommunen inte vidtagit några åtgärder utifrån de brister som framfördes i den tidigare granskningen. En stor del av det kvarstående arbete rör kommunens styrdokument. Enligt uppgift kommer en stor del av arbetet att påbörjas när den nya policyn är beslutad. Till dess att kommunen vidtagit åtgärder på samtliga punkter rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Att kommunen ser över gällande styrdokument så aktuella styrdokument är antagna inom kommunen och överensstämmer dels med de styrdokument som Upphandlingsenheten upprättat, dels med de styrdokument som återfinns på kommunens hemsida.
- Att inköpsgruppens uppdrag tydliggörs i kommunerna vad gäller till exempel ansvar för att kommunens styrdokument är aktuella och uppdaterade samt att tillse att nödvändiga kontroller avseende inköp och upphandling genomförs.

3.2 Granskning av utbildning i svenska för invandrare (SFI)

Under 2015 genomförde KPMG på uppdrag av Köpings kommuns revisorer en granskning av utbildning i svenska för invandrare (SFI). Granskningens övergripande syfte var att bedöma om nämnden erbjöd och bedrev utbildning i svenska för invandrare enligt gällande författningar ändamålsenligt och effektivt. I granskningen ingick bl.a. en revisionsfråga kring om nämnden angivit ambitionsnivån och inriktning för verksamheten. Granskningen avsåg social- och arbetsmarknadsnämnden. Efter genomförd granskning gjordes bedömde organisationen för vuxenutbildningen som effektiv och ändamålsenlig genom en tydlig ledningsstruktur och tydliga rutiner.

3.2.1 Rekommendationer och åtgärder

Nedan presenteras de rekommendationer som lämnades i samband med granskningen samt vilka åtgärder Köpings kommun vidtagit med anledning av dessa.

Rekommendation

Det är angeläget att nämnden inhämtar information om verksamhetens förmåga att klara sina uppdrag, till exempel att erbjuda utbildning i svenska för invandrare inom stipulerad tid, utifrån olika scenarier, och låter underlaget ligga till grund för beslutsfattande.

Åtgärd

Nämnden får årligen presentationer av kötider, kvalitet och resultatuppföljningar. Vidare erhåller de information om utvecklingar av olika studieformer samt samverkan med andra verksamheter.

Rekommendation

Nämnden måste vidta åtgärder så att utbildning i svenska för invandrare kan erbjudas inom stipulerad tid, vilket är en månad för elever inom etableringsreformen och tre månader för övriga.

Åtgärd

Nämnden har erlagt extra medel för att möjliggöra anställning av flera lärare för att möta elevunderlaget och erbjuda studier inom den stipulerade tiden.

För att möta kravet har SFI i Köping även vidareutvecklat olika former av studier på SFI och erbjuder ett utbud av olika kurser såsom nybörjargrupper, kvällskurser m.m. Vidare erbjuder kommunen så kallade flexstudier för personer som väntar på plats, är föräldralediga, praktiserar eller arbetar. På så sätt har personer möjlighet att fortsätta sina studier trots andra åtaganden. Genom att erbjuda olika typer av klasser uppger kommunen att det är möjligt att möta lagkravet och erbjuda studiestart inom rätt tid. Vid granskningstillfället var efterfrågan på studieplatser hos SFI hög och det saknades behöriga lärare. Kommunen uppger att det framförallt var bristen på behöriga lärare som resulterade i att kommunen inte klarade att erbjuda utbildning inom stipulerad tid.

Rekommendation

Det finns förutsättningar för kommunen att ta ett större ansvar för samverkan mellan vuxenutbildningen och det lokala näringslivet och närsamhället i övrigt. Särskilt för

nyanlända är det viktigt att erbjuda olika kontaktytor ut mot det svenska samhället och arbetsmarknaden. Detta kan ske genom ett arbetsplatsförlagt lärande. Kommunen tar ett ansvar genom att erbjuda praktikplatser inom den egna organisationen.

Åtgärd

Från våren 2018 genomförs kartläggningar av nya elever tillsammans med Arbetsförmedlingen, med förutsättningen att den sökande är aktuell där. Det nya arbetssättet möjliggör för SFI och Arbetsförmedlingen att upprätta en gemensam plan tillsammans med den sökande och samkoordinera respektives insatser utifrån individens behov.

Tillsammans med den kommunala arbetsmarknadsavdelningen samt Arbetsförmedlingen har SFI påbörjat utformningen av SFI yrkesspår och erbjuder olika yrkesspår, bl.a. SFI vård. För närvarande finns även ett antal yrkesspår på planeringsstadiet, exempelvis SFI-markservice och SFI-natur och skogsbruk. Yrkesspårerna utformas utifrån efterfrågan på arbetsmarknaden. SFI och den kommunala arbetsmarknadsavdelningen samverkar för att kunna erbjuda praktikplatser till elever som studerar på SFI och har gemensamma träffar kring detta.

3.2.2 Bedömning

Vår bedömning är att nämnden och berörda verksamheter har arbetat med samtliga områden som det riktades kritik mot i granskningen från 2015. Majoriteten av de rekommenderade insatserna är genomförda men någon enstaka insats återstår. Detta gäller framförallt åtgärder för att erbjuda elever utbildning i svenska inom stipulerad tid. Enligt nämndens egen analys var bristen på lärare den främsta orsaken till att utbildning i svenska för invandrare inte erbjöds elever i utsatt tid. För att åtgärda detta har nämnden planer på att rekrytera fler lärare och har avsatt medel för ändamålet. Social- och arbetsmarknadsnämnden rekommenderas därför återigen att:

- Nämnden måste vidta åtgärder så att utbildning i svenska för invandrare kan erbjudas inom stipulerad tid, vilket är en månad för elever inom etableringsreformen och tre månader för övriga.

3.3 Granskning av kommunens beredskap för kris och extraordinära händelser

Syftet med granskningen som genomfördes 2015 var att kartlägga och bedöma hur kommunen hade organiserat sitt beredskapsarbete för att kunna hantera extraordinära händelser. Kommunens arbete bedömdes främst utifrån ledning och samverkan avseende främst planering, utbildning och övning samt uppföljning.

Granskningen visade att kommunens organisation för krisberedskapsarbete var tydlig och väl förankrad. Styrning, ledning och uppföljning uppgavs fungera mycket väl mellan Västra Mälardalens kommunalförbund och förtroendevalda samt tjänstemän i kommunen. Därtill bedömdes dokumentation vara aktuell och ändamålsenlig.

3.3.1 Rekommendationer och åtgärder

Ett par utvecklingsområden identifierades i granskningen. Kommunstyrelsen uppmanades arbeta med stärkande åtgärder inom dessa områden. De identifierade utvecklingsområdena samt hur kommunen arbetat med dessa presenteras nedan.

Utvecklingsområde

Kommunstyrelsen uppmanades att utveckla arbetet med säkerhetsskydd. Området bedömdes ha aktualiserats under en tid innan granskningen genomfördes och att behovet för ett stärkt säkerhetsskydd hade ökat på relativt kort tid. Det angavs vara den främsta anledningen till att kommunen låg efter i utvecklingen av säkerhetsskyddsarbetet.

Åtgärd

Kommunen har genomfört ett antal insatser för att stärka säkerhetsskyddsarbetet. Exempelvis har tjänstepersoner med centrala roller i säkerhetsarbetet utbildats av Försvarsmakten avseende säkerhetsskydd. Vidare har kommunen samverkat med andra kommuner i Västmanland för att utarbeta en promemoria avseende säkerhetsskydd.

Det pågår en kartläggning av säkerhetsklassning av kommunens verksamheter och personal. Kartläggningen är beräknad att vara färdig vid årsskiftet. Kommunen har även inlett en upphandling av säkerhetsskåp. Därtill har kommunen genomfört en översyn av krigsplaceringar.

Utvecklingsområde

Ett område som i rapporten från 2015 lyftes fram som intressant att belysa framöver var hur kommunen använder det statliga bidraget. Det framfördes inte någon särskild kritik mot hur kommunen använt bidraget. I rapporten beskrevs snarare det ackumulerade sparandet för perioden 2006–2014 som högt.

Åtgärd

Kommunen presenterade en plan daterad 21 februari 2018 avseende ackumulerat sparat statsbidrag för krisberedskap i kommunen. Planen presenterades för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Länsstyrelsen. I planen framgår att kommunens sparade medel uppgick till 490 941 kr. År 2017 utbetalades 689 628 kr till Köpings kommun i bidrag för krisberedskapsarbetet, vilket innebär att kommunens sparande översteg 70 % av den årliga utbetalningen. Från och med 2015

har MSB begärt att kommuner inkommer med en tydlig plan för hur sparade medel som överstiger 10 % av det totala bidraget ska spenderas under kommande år. Kommunens plan för sparandet gör gällande att de sparade medlen ska användas till utbildning och övning av krishanteringsorganisationen. Därtill ska medlen täcka de löpande kostnaderna för krisberedskapsarbetet under året.

Avseende bidraget för civilt försvar har kommunen ett ackumulerat sparande på 114 678 kr. Kommunen fick 139 467 kr i bidrag 2017, vilket innebär att kommunens sparande översteg 80 % av den årliga utbetalningen. Kommunens plan för sparandet innefattar att stärka upp samhällsviktig verksamhet, öka kunskapen kring uppbyggnaden av civilt försvar, se över säkerhetsskyddet samt utbilda säkerhetssamordnaren i säkerhetsskydd.

3.3.2 Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen har arbetat aktivt i syfte att stärka säkerhetsskyddsarbetet. Kommunen har vidtagit ändamålsenliga åtgärder för att förbättra flera delar av kommunens säkerhetsskydd samt öka kunskapen hos de berörda verksamheterna.

Avseende kommunens ackumulerat sparande av bidragen för krisberedskapsarbete noterar vi att kommunen fortsatt har sparat relativt mycket av de bidrag som betalats ut. Kommunen har upprättat en översiktlig plan för hur sparandet. I planen beskrivs dock inte vilka specificerade insatser som kommunen planerar att genomföra. Således bedömer vi det svårt att avgöra huruvida det ackumulerade sparandet kommer att användas om planen följs. Kommunstyrelsen rekommenderas därmed att:

- Säkerställa att det årliga bidraget och ackumulerat sparande används varje år i den omfattningen att sparandet till nästkommande år inte överstiger 10 % av bidraget.

3.4 Förstudie av verkställighet och återrapportering av uppdrag givna av fullmäktige

Syftet med förstudien som genomfördes 2015 var att granska i vilken utsträckning kommunstyrelsen och nämnderna verkställer och återrapporterar uppdrag givna av fullmäktige. Granskningen avsåg kommunstyrelsen och samtliga nämnder men det är dock endast Kommunstyrelsen som i praktiken blev föremål för granskningen. Mot bakgrund av vad som framkom i förstudien gjordes den sammanfattade bedömningen att ärendegången bör göras tydligare i de fall fullmäktige uppdrar åt en nämnd att verkställa en specifik fråga.

3.4.1 Rekommendationer och åtgärder

Nedan återges de bedömningar som delgavs kommunstyrelsen i samband med granskningen samt vilka åtgärder Köpings kommun vidtagit med anledningen av förstudien och de synpunkter som lämnades i rapporten.

Rekommendation

Det är väsentligt med en kontinuerlig uppföljning av de uppdrag som fullmäktige ger styrelsen och nämnderna för att kunna utläsa resultat i förhållande till de fastställda politiska målen och möjliggöra för kommunfullmäktige att utöva sin styrning av verksamheten.

Åtgärd

Enligt kommunen följs detta upp två gånger per år, dels vid delårsbokslut och dels i samband med årsredovisning. Uppföljning sker av årets uppdrag samt de uppdrag som inte slutrapporteras från tidigare år.

En större genomlysning av alla uppdrag från kommunfullmäktige, kommunstyrelsen samt kommunstyrelsens arbetsutskott gjordes under hösten 2016. Vid samma tillfälle slutrapporterades ett stort antal uppdrag, medan vissa uppdrag hade med tiden blivit inaktuella och betraktades därför som ej möjliga att verkställa. Denna typ av uppföljning genomförs minst en gång per år.

Rekommendation

Det finns risk att kommunstyrelsen och nämnderna inte verkställer och återrapporterar av fullmäktige givna uppdrag i enlighet med gällande regler.

Åtgärd

Stadskansliet följer upp och påminner kommunstyrelsens och nämndernas förvaltningar om vilka uppdrag som ska återrapporteras. Kommunen uppger även att kommunens uppdragslista uppdateras löpande om något uppdrag avrapporterats.

3.4.2 Bedömning

Köpings kommun har genomfört det som bedömdes viktigt i förstudien från 2015.

3.5 Granskning av intern kontroll i lönehanteringsprocessen

Granskningen syftade till att bedöma om Köpings kommun, Arboga kommun, Kungsörs kommun samt Västra Mälardalens Kommunalförbund hade en tillfredsställande intern kontroll av lönehanteringsprocessen. Utifrån de brister som påvisades i samband med granskningen lämnades två rekommendationer till kommunstyrelsen samt ett antal ytterligare rekommendationer för att stärka den interna kontrollen i lönehanteringsprocessen (se bilaga 1).

3.5.1 Rekommendationer och åtgärder

Nedan presenteras de i granskningen angivna rekommendationerna till kommunstyrelsen samt vilka åtgärder Köpings kommun har vidtagit med anledning av dessa.

Rekommendation

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen i Köpings kommun säkerställer att samtliga nämnder framöver inkluderar de beslutade kommungemensamma kontrollmomenten i sina internkontrollplaner.

Åtgärd

Enligt uppgift har kommunen säkerställt detta genom att inkludera detta som rutin i kommunens riktlinje för internkontroll. Kommunen framför att efterlevnaden av de kommungemensamma kontrollpunkterna i huvudsak har varit god. Vid något tillfälle har det förekommit att en enskild nämnd inte har uppmärksammat kontrollpunkterna. Vid dessa tillfällen har kontroller gjorts centralt av Stadskansliet och/eller Drätselkontoret

Rekommendation

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen upprättar en åtgärdsplan för att rätta till i granskningen identifierade brister.

Åtgärd

Kommunen framför att rekryteringen av en kvalitetsstrateg inom Stadskansliet har resulterat i att helhetsgrepp tagits kring internkontrollarbetet. Enligt kommunen kommer detta innebära att efterlevnaden av beslutad riktlinje förbättras. Vidare ska respektive nämnd upprätta åtgärdsplaner, i enlighet med riktlinjen för intern kontroll.

3.5.2 Bedömning

Utifrån vår uppföljning bedömer vi att kommunen har arbetat aktivt med att förbättra internkontrollen och att kommunstyrelsen i huvudsak har vidtagit ändamålsenliga åtgärder. För att säkerställa att samtliga brister åtgärder rekommenderar vi kommunstyrelsen återigen att upprätta en åtgärdsplan för att rätta till i granskningen identifierade brister.

3.6 Uppföljande granskning av IT-organisation och funktion

På uppdrag av kommunrevisionen genomförde KPMG under 2016 en uppföljande granskning av IT organisation och funktion. Syftet med granskningen var att följa upp om kommunen vidtagit åtgärder med anledningen av de synpunkter som lämnades vid granskningen 2014.

3.6.1 Rekommendationer och åtgärder

I samband med den uppföljande granskningen lämnades inga specifika rekommendationer till kommunstyrelsen. Dock uppmärksammades flertalet brister, bl.a. i den interna beställarfunktionen i kommunen. Vidare gjordes bedömningen att det kvarstod stora risker för driftsäkerheten och systemsäkerheten, vilka framförallt återfanns inom kommunen som beställare/systemägare. I den uppföljande granskningen konstaterades även följande:

- Kommunen har en samordnande funktion avseende IT-strategiska frågor men att denna är en tillfällig lösning i avvaktan på en eventuell ny rekrytering. Kommunen är enligt uppgift på gång att se över hur organisationen kring IT-samordningen internt i kommunen ska se ut framöver.
- Det saknas former för samverkan och strategiarbete avseende Köpings kommuns IT som stöd för verksamheten och beställningar av IT-tjänster av leverantörer och Västra Mälardalens kommunalförbund.
- Det finns ett uppdrag från kommunfullmäktige 2016 att ta fram en ny IT-och bredbandsstrategi. Enligt vår bedömning är det angeläget att fullmäktiges uppdrag verkställs snarast möjligt för att komma vidare med det strategiska arbetet för IT som stöd för verksamheten.
- Systemförvaltarplaner, systemsäkerhetsplaner eller andra dokument som stödjer säkerhet, drift, utveckling och beställningar kring befintliga system i kommunen saknas.

Det riktades även kritik mot kommunstyrelsen med anledning av att revisorerna inte erhållit något svar från styrelsen på den första granskningen. Nedan presenteras kommunstyrelsen svar om vidtagna åtgärder.

Åtgärd

På uppdrag av kommunstyrelsen har Stadskansliet vidtagit ett flertal åtgärder till följd av den ursprungliga granskningen. Stadskansliet hänvisar i detta avseende till de slutsatser som presenterades i den uppföljande granskningen.

I svaret från Stadskansliet framkommer även några konkreta åtgärder. Bland annat har kommunen tillsatt en IT-strateg med ansvar för att hålla samman kommunernas beställarfunktion samt för att agera gemensam kravställare gentemot kommunalförbundet. IT-strategen kommer även ansvara för att upprätta de strukturer och rutiner som krävs för en strategisk, driftsäker och systemsäker IT-organisation. I uppdraget som IT-strateg ingår rollen som bredbandsamordnare med ansvar för att kontaktvägar finns etablerade med både externa aktörer och lokala medborgare. Vidare antogs en ny bredbandsstrategi av kommunfullmäktige den 18 december 2017. Tidigare i år antogs även två riktlinjer för systemförvaltning och anskaffning av IT av

kommunfullmäktige. Dessa riktlinjer ansåg IT-styrgruppen utgjorde ett stöd till verksamheten och ansågs även som ett viktigt verktyg i styrningen mot den politiska visionen om gem samma IT-system och en gemensam administration. På grund av detta prioriterades framtagandet av dessa riktlinjer. Av det inkomna svaret framgår inte om IT-strategen påbörjat arbetet med att revidera kommunens IT-strategi, dock framförs att riktlinjerna utgör del av en ny IT-strategi. Under hösten 2018 kommer verksamheterna arbeta med att implementera de nya riktlinjerna.

Vidare har en grundläggande systemöversyn genomförts. Översynen har visat på att det ofta saknas systemansvariga samt att verksamheten inte avsätter resurstid för administration. Inför 2019 års budget har IT-styrgruppen lagt fram förslag på aktiviteter som kan genomföras i samverkan med flera aktörer som identifierades i samband systemöversynen. Vidare finns ett förslag om att införa en central administration.

Utöver översynen fortgår ett utvecklingsarbete inom IT-verksamheten och IT-styrgruppen har initierat en utredning av organisationen och arbetssätt inom VMFKs IT-avdelning. Under hösten är planen att IT-chefen ska initiera delar av slutrapportens rekommendationer. För att veta vilka delar som bör vidareutvecklas finns beslut om att genomföra SKLs e-Blomlåda¹. Detta uppger kommunen ger utökade möjligheter till kommunövergripande samarbeten med övriga kommuner i landet.

3.6.2 Bedömningar

Vi ser positivt på att kommunen har tillsatt en permanent samordnande funktion med ansvar för IT-frågor i form av en IT-strateg. Kommunen har vidtagit åtgärder med anledning av de brister som framkom i granskningen och det pågår ett arbete för att åtgärda de resterande bristerna. Utifrån genomförd uppföljning rekommenderas kommunstyrelsen att:

- Verkställa kommunfullmäktiges beslut om en ny IT-strategi.
- Upprätta systemförvaltarplaner, systemsäkerhetsplaner eller andra dokument som stödjer säkerhet, drift, utveckling och beställningar kring befintliga system.

---

¹ eBlomlådan är ett verktyg för utvärdering av digital service och verksamhetsutveckling. Med hjälp av eBlomlådan kan kommunen identifiera sina förbättringsområden och skapa ett underlag för lokala prioriteringar.

3.7 Förstudie av modersmålsundervisning

På uppdrag av kommunrevisionen genomförde KPMG en förstudie av kommunens modersmålsundervisning. Uppdraget ingick i revisionsplanen för år 2016 och syftade till att bedöma om nämnden erbjöd och bedrev modersmålsundervisning ändamålsenligt och effektivt utifrån gällande författningar. Förstudien avsåg barn- och utbildningsnämnden. I förstudien konstaterades bl.a. att modersmål inte erbjöds enligt gällande författningar. Avseende det systematiska kvalitetsarbetet så konstaterades att modersmål för de tre senaste åren inte hade berörts i huvudmannens kvalitetsrapporter.

3.7.1 Rekommendationer och åtgärder

Utifrån genomförd förstudie lämnades fyra rekommendationer och nedan följer en redogörelse för dessa och kommunens vidtagna åtgärder med anledning av rekommendationerna.

Rekommendation

Organisationen kring modersmål bör stärkas.

Åtgärd

Nämnden uppger att studiehandledning och modersmål har stärkts genom att skolorna anställer sina egna studiehandledare/modersmålslärare för de stora språkgrupperna somaliska och arabiska. I övrigt försöker nämnden hitta gemensamma modersmålslärare.

Rekommendation

Modersmål erbjuds inte enligt gällande författningar, då modersmål bara erbjuds från och med årskurs två. Modersmål ska erbjudas elev i grundskolan enligt lag. (10 kap. 7 § SkoL).

Åtgärd

Nämnden uppger att modersmål nu erbjuds från förskoleklass.

Rekommendation

Nämnden bör intensivifiera arbetet med modersmål och rekrytering av modersmålslärare.

Åtgärd

Rekrytering sker när behov finns och när kvalificerad person söker utannonserad tjänst.

Rekommendation

Nämnden bör stärka sin uppföljning och analys av modersmålsorganisationen, så att den har adekvat underlag för att fatta beslut om åtgärder för att verksamheten ska bedrivas enligt lag, ändamålsenligt och effektivt.

Åtgärd

Nämnden uppger att modersmålsundervisning/studiehandledning ingår i det systematiska kvalitetsarbetet genom att ingå i skolans undervisning. Skolornas kvalitetsrapporter redovisas till nämnden två gånger per år.

3.7.2 Bedömning

Utifrån genomförd uppföljning bedömer vi att nämnden genomfört en av de rekommenderade insatserna. Följaktligen kvarstår ett arbete med att genomföra de tre resterande rekommendationerna. I förstudien från 2016 gjordes bedömningen att organisationen kring modersmål bör stärkas. Nämnden uppger i sitt svar att organisationen har stärkts genom att skolorna anställer sina egna studiehandledare/modersmåls lärare för vissa språkgrupper. I förstudien framkom att skolorna vid granskningstillfället 2016 redan hade ansvaret för att anställa sina egna studiehandledare/modersmåls lärare och bedömer därför inte detta som en ny ansats för att stärka organisationen. Vi rekommenderar därför nämnden att se över möjliga insatser för att stärka organisationen utifrån resultatet i förstudien.

Vid granskningstillfället 2016 fanns inga sökande för den utannonserade tjänsten som lärare i minoritetsspråket romani chib och nämnden rekommenderades att intensifiera arbetet med modersmål och rekrytering av modersmåls lärare. I förstudien lades ett förslag fram till kommunen om att erbjuda kombinationstjänster för att öka tjänsternas attraktionskraft. Utifrån uppföljningen är vår bedömning att nämnden inte har vidtagit några konkreta åtgärder för att intensifiera arbetet med modersmål och rekrytering av modersmåls lärare. Nämnden rekommenderas därför återigen att intensifiera rekryteringsarbetet av modersmåls lärare och arbetet med modersmål i stort.

I förstudien rekommenderades nämnden att stärka sin uppföljning och analys av modersmålsorganisationen. I förstudien från 2016 gjordes bedömningen att den redovisning av modersmål som ingick skolornas kvalitetsrapporter inte var adekvat underlag för att fatta beslut om åtgärder för att verksamheten ska bedrivas enligt lag, ändamålsenligt och effektivt. Utifrån genomförd granskning har vi inte uppfattat att nämnden genomför någon ytterligare uppföljning eller analys av modersmålsorganisationen. Vi rekommenderar därför nämnden återigen att stärka sin uppföljning och analys av modersmålsorganisationen så att den har adekvat underlag för att fatta beslut om åtgärder för att verksamheten ska bedrivas enligt lag, ändamålsenligt och effektivt.

3.8 Granskning av registerkontroll inom barn- och utbildning, vård- och omsorg, social- och arbetsmarknad, kultur- och fritid samt Kolsva kommunedel

Granskningen som genomfördes 2016 syftade till att övergripande undersöka om kommunen upprättat riktlinjer för hur man skall uppfylla de tre lagars krav på registerkontroll samt granska om lagarnas krav och eventuella riktlinjer följs. Utifrån genomförd granskning gjordes bedömningen att det fanns vissa brister i registerkontrollen i Köpings kommun inom samtliga verksamheter med undantag för HVB-verksamheten som bedömdes ha en ändamålsenlig registerkontroll. Utifrån genomförd granskning gjordes även bedömningen att styrning och uppföljning av berörda verksamheters registerkontroll behövdes förbättras.

3.8.1 Rekommendationer och åtgärder

Nedan presenteras de rekommendationer som lämnades i samband med granskningen samt vilka åtgärder respektive nämnd vidtagit med anledning av dessa.

Rekommendation

Att den framtagna rutinen för registerkontroll för verksamhetsförlagd utbildning för lärarstudenter, VFU, kommuniceras med berörda samt att barn- och utbildningsnämnden säkerställer att registerkontrollen utförs.

Åtgärd

Barn- och utbildningsnämnden uppger att den gemensamma rutinen för registerkontroll för VFU-studenter har kommunicerats till berörda parter inom verksamheten. Rutinen informerades muntligt till samtliga berörda på en månadsträff 2017-06-01. Rutinen finns tillgänglig i skriftlig form på intranätet under "Regler och styrning" inom förskola, grundskola, särskola, gymnasieskola, måltidsenheten. Respektive chef vid VFU-studentens verksamhetsplacering ansvarar för att se till att registerkontroll genomförs. Nämnden har inte utvärderat vidtagna åtgärder men planerar att genomföra en utvärdering under hösten 2018.

Rekommendation

Att barn- och utbildningsförvaltningen genomför en gemensam information till samtliga berörda med regler för inhämtning av registerutdrag samt att barn- och utbildningsnämnden säkerställer att rutinen för registerkontroll efterlevs.

Åtgärd

Förvaltningen uppger att information om regler för inhämtning av registerutdrag har givits samtliga berörda på en månadsträff.

Vid tillsvidare- och visstidsanställningar tas alla anställningsavtal fram på bemanningsenheten för att säkerställa att nyanställd personal har lämnat belastningsregister. Vid rekrytering av ny personal ansvarar varje enskild chef för att skicka in underlag för anställningsavtal. I underlaget ingår registerutdrag från belastningsregister samt betyg/intyg och legitimation.

Barn- och utbildningsförvaltningens bemanningsenhet har utarbetat en rutin för hur anställningsförfarandet av timavlönade skall ske med en uppföljning en gång per år för

att kontrollera att rutinen fungerar och att utdrag från belastningsregister finns. Den som erbjuds en timanställning inom förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan ska lämna ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister innan anställningen påbörjas ute i verksamheten. Förvaltningen har inte följt upp arbetet men planerar en uppföljning under hösten 2018.

Rekommendation

Att Bemanningsenheten inom vård- och omsorg ser över sina rutiner för att säkerställa att enbart timvikarier som visat registerutdrag kan bokas för arbete.

Åtgärd

En rutin har tagits fram av bemanningsenheten 2017-01-25 med syfte att säkerställa att enbart timvikarier som visat registerutdrag bokas för arbete inom vård- och omsorgsförvaltningen.

Rekommendation

Att samtliga berörda inom vård- och omsorgsförvaltningen får information om lagstiftningen gällande registerkontroll samt att vård- och omsorgsnämnden säkerställer att rutinen för registerkontroll efterlevs.

Åtgärd

Samtliga berörda inom vård- och omsorgsförvaltningen får information om lagstiftningen gällande registerkontroll via bemanningsenheten eller via enhetschef.

Rekommendation

Att kultur- och fritidsförvaltningen med stöd av lagen om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn begär registerutdrag för de som arbetar direkt och regelbundet med barn.

Åtgärd

Registerkontroll görs nu av samtlig personal inom kultur- och fritidsförvaltningen eftersom all personal på ett eller annat sätt kommer i kontakt med barn och unga.

Alla anställningsavtal har en nu ruta där nämndsekreterare eller enhetschef kryssar i för att markera att registerkontroll gjorts samt datum för kontroll. Varje anställd har en egen akt (digital och analog) där nämndsekreteraren noterar att uppvisandet har gjorts. Akterna är sökbara med egna diarienummer. Vidare uppger förvaltningen att registerkontroll ingår i internkontrollplanen för 2018. Granskningen av internkontrollen rapporteras till nämnden enligt bestämda tidsintervaller.

Rekommendation

Att Kolsva kommun del ser över sin rutin för registerkontroll för att säkerställa att registerutdrag visas i samband med att anställning erbjuds samt att Kolsva kommunalnämnd säkerställer att rutinen för registerkontroll efterlevs.

Åtgärd

Kolsva kommun dels förskolor, samt grundskolor begär ut registerutdrag när ny medarbetare anställs. För att säkerställa detta finns en rutin om att respektive

förskolechef/ rektor i samband med anställning checkar av att registerutdrag visats genom att kryssa i rutan för registerkontroll på anställningsavtalet. Kommunalsnämnden genomför kontroller av att registerutdrag finns. Kommunalsnämnden har även möjlighet att begära ut anställningsbevis i samband med kontrollerna för att säkerställa att anställning och registerutdrag matchar.

Rekommendation

Att samtliga nämnder säkerställer att verksamheterna även i efterhand kan styrka att lagen följts och att utdraget verkligen har visats upp vid anställning eller anlåtats i verksamheter som omfattas av registerkontroll. Det kan göras genom att alla anställningsavtal oavsett anställningsform kompletteras med kryssrutan för att markera att registerkontroll gjorts samt datum för kontroll.

Åtgärd

Social- och arbetsmarknadsnämnden uppger att rutinen avseende registerkontroll för HVB och stödboende samt vid rekrytering av familjehem och att anställningsavtalen har kompletterats med en kryssruta för att markera att registerkontroll gjorts. Barn- och utbildningsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden uppger även att samtliga anställningsavtal numera har en kryssruta för att markera att registerkontroll gjorts samt datum för kontroll. Barn- och utbildningsnämnden uppger att kontroll av att rutinen efterlevs sker kontinuerligt genom att Bemanningenheten påpekar för rekryterande chef om registerutdrag saknas när ett avtal ska skrivas.

3.8.2 Bedömning

Berörda nämnder och förvaltningar har arbetat med samtliga områden utifrån de rekommendationer som lämnades i samband med granskningen 2016. Mot denna bakgrund bedömer vi att kommunen har genomfört det som bedömdes viktigt i den tidigare granskningen.

3.9 Granskning av investeringsprocessen

Det huvudsakliga syftet med granskningen var att bedöma om kommunens övergripande investeringsprocess var ändamålsenligt utformad. I samband med granskningen gjordes bedömningen att kommunen i grunden hade goda förutsättningar och underlag för planeringen för kommande års investeringar. Vidare gjordes bedömningen att kommunen formaliserat arbetet kring investeringsprocessen och riktlinjer på området var välskrivna och tydliga. I samband med granskningen lämnades dock nio rekommendationer till Kommunstyrelsen i syfte att utveckla verksamheten ytterligare.

3.9.1 Rekommendationer och åtgärder

Nedan följer de rekommendationer som lämnades i samband med granskningen samt vilka åtgärder Köpings kommun har vidtagit.

Rekommendation

Tydligare koppla investeringarna till kommunens övergripande mål och behov.

Åtgärd

För närvarande pågår en översyn av kommunens styrdokument.

Rekommendation

Uppdatera lokalförsörjningsplanen.

Åtgärd

Kommunen uppger att en uppdatering av lokalförsörjningsplanen har påbörjats.

Rekommendation

Överväga att förlänga tidshorisonten för planeringen bl. a. i kommunens lokalförsörjningsplan och demografiska prognoser.

Åtgärd

Enligt kommunen är detta under utvärdering.

Rekommendation

Överväga att se över planeringsprocessen inför kommande investeringar samt se över genomförandeprocessen.

Åtgärd

Kommunen uppger att det pågår en översyn av respektive processer.

Rekommendation

Specificera år två och tre i investeringsplanen.

Åtgärd

Enligt kommunen har detta arbete påbörjats.

Rekommendation

Upprätta mallar och rutinbeskrivningar för investerings- och driftkalkyler för att säkerställa att samtliga kostnader för ett investeringsprojekt beaktas. En sådan mall bidrar även till mer enhetliga beslutsunderlag.

Åtgärd

Kommunen har inte vidtagit någon åtgärd med anledning av ovan rekommendation och uppger att ingen förändring har skett från befintlig mallar.

Rekommendation

Upprätta mallar för och även genomföra slutredovisning av varje större investering, där avvikelser som exempelvis fördyrande faktorer kartläggs. Begreppet större investering bör definieras med belopp liksom hur avvikelser ska redovisas. Resultat och slutsatser från tidigare slutredovisningar kan även ge information till framtida kalkyler och beslutsunderlag.

Åtgärd

Kommunen uppger, likt svaret ovan, att förändring har skett med anledning av rekommendationen.

Rekommendation

Överväga att följa upp ett urval av enskilda investeringsprojekt inom ramen för den interna kontrollen.

Åtgärd

Detta genomförs detta vid beslut enligt rutiner för intern kontroll.

Rekommendation

Uppdatera befintliga rutinbeskrivningar såsom "Riktlinjer för investeringar" avseende det regelverk som är kopplat till komponentredovisning.

Åtgärd

Detta är inte genomfört enligt kommunen.

3.9.2 Bedömning

Mot bakgrund av vår uppföljning kan vi konstatera att kommunen inte åtgärdat samtliga brister. I många fall framför kommunen dock att det påbörjats ett arbete kring att åtgärda bristerna. Till dess att samtliga punkter är åtgärdade rekommenderar vi kommunstyrelsen återigen att:

- Tydligare koppla investeringarna till kommunens övergripande mål och behov.
- Uppdatera lokalförsörjningsplanen.
- Överväga att förlänga tidshorizonten för planeringen bl. a. i kommunens lokalförsörjningsplan och demografiska prognoser.
- Överväga att se över planeringsprocessen inför kommande investeringar samt se över genomförandeprocessen.
- Specificera år två och tre i investeringsplanen.

Köpings kommun

Uppföljning av revisionsprojekt

2018-12-11

- Upprätta mallar och rutinbeskrivningar för investerings- och driftkalkyler för att säkerställa att samtliga kostnader för ett investeringsprojekt beaktas. En sådan mall bidrar även till mer enhetliga beslutsunderlag.
- Upprätta mallar för och även genomföra slutredovisning av varje större investering, där avvikelser som exempelvis fördyrande faktorer kartläggs. Begreppet större investering bör definieras med belopp liksom hur avvikelser ska redovisas. Resultat och slutsatser från tidigare slutredovisningar kan även ge information till framtida kalkyler och beslutsunderlag.
- Uppdatera befintliga rutinbeskrivningar såsom "Riktlinjer för investeringar" avseende det regelverk som är kopplat till komponentredovisning.

3.10 Granskning av kommunens arbete med flyktingmottagande och integration

Granskningen av kommunens arbete med flyktingmottagande och integration syftade till att bedöma om styrning, genomförande och uppföljning av arbetet med att integrera nyanlända fungerar på ett ändamålsenligt sätt. Granskningen gjorde en kartläggning över kommunens integrationsarbete och visade vad kommunstyrelsen och aktuella nämnden gjort för att anpassa och planera verksamhet och serviceutbud samt hur myndighetsutövningen fungerade. I granskningen framkom att kommunen hade antagit ett kommunövergripande program för integration och flyktingmottagande som utmynnat i en handlingsplan. Granskningen visade även att uppföljning av de aktiviteter som har bäring mot programmet för integration och flyktingmottagande sker inom ramen för den ordinarie årsrapporten. Vissa företrädare ansåg att uppföljningen var ett förbättringsområde för kommunen.

3.10.1 Rekommendationer och åtgärder

Nedan presenteras rekommendationen som lämnades i samband med granskningen samt vilka åtgärder kommunen vidtagit med anledning av rekommendationen.

Rekommendation

Att kommunstyrelsen ser över om rapportering och uppföljning av program för flyktingmottagande och integration ska förtydligas.

Åtgärd

Sedan granskningen genomfördes har uppföljning av programmet redovisats för kommunstyrelsens arbetsutskott (2018-02-20). Under 2019 ska programmet revideras och i samband med detta ska en mer djupgående uppföljning genomföras. Kommunen planerar även att implementera en ny styrmodell och ärendet "Information om arbetet med ny styrmodell" är anmält till kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-09-18. Kommunens ambition är att ta ett helhetsgrepp över kommunens systematiska kvalitetsarbete.

3.10.2 Bedömning

Kommunstyrelsen arbetar med området som det riktades kritik mot i den ursprungliga granskningen och har planer på att se över kommunens systematiska kvalitetsarbete. För att inte riskera att översynen avstannar i planeringsstadiet så vill vi återigen framhäva vikten av att kommunstyrelsen inom en snar framtid ser över om rapportering och uppföljning av program för flyktingmottagande och integration ska förtydligas.

3.11 Granskning inför införandet av GDPR

I revisionsplanen för 2017 ingick uppdraget om att granska införandet av GDPR (General Data Protection Regulation).

i kommunen. Granskningen genomfördes i samverkan med revisorerna i Arboga, Kungsör, Surahammars kommun samt Västra Mälardalens Kommunalförbund.

3.11.1 Rekommendationer och åtgärder

Nedan återges de rekommendationer som riktades mot kommunstyrelsen samt kommunens vidtagna åtgärder.

Rekommendation

Klargöra ansvarsfördelningen mellan kommunen och Västra Mälardalens Kommunalförbund avseende arbetsuppgifter i samband med införandet av dataskyddsförordningen.

Åtgärd

Kommunstyrelsen uppger att Västra Mälardalens Kommunalförbund inte hade något utökat ansvar i GDPR hanteringen utöver ansvaret för den egna organisationen. Västra Mälardalens Kommunalförbund valde att tilldela rollen som dataskyddsombud till den IT-strateg som är en gemensam resurs för KAK kommunerna.

Rekommendation

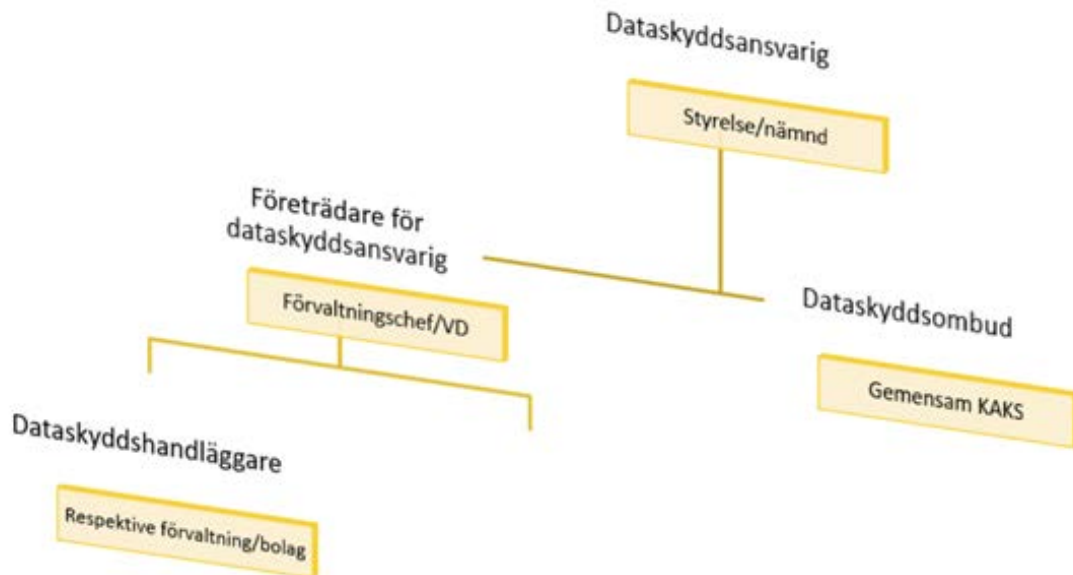
Säkerställa att arbetet med att kartlägga och implementera kommunens specifika åtgärder i samband med införandet av dataskyddsförordningen fortsätter.

Åtgärd

Organisation med bemanning av resurser ifrån varje nämnd och styrelse är tillsatt. Kommunen har dessutom utsett resurs för samordning av GDPR aktiviteter. KAK kommunerna och deras kommunalförbund och bolag samt Surahammars överförmyndarnämnd har utsett ett gemensamt dataskyddsombud.

Kommunen har införskaffat ett nytt kommungemensamt IT-stöd (DraftIT) så att nämndernas och styrelsernas resurser (dataskyddshandläggare) på ett strukturerat sätt kan registrera en förteckning av det som behöver hanteras.

Organisationsskiss kring hanteringen av GDPR

Vidare har förvaltningarnas ledningsgrupper samt kommunledningsgruppen mottagit muntlig och skriftlig information kring GDPR. Respektive förvaltning har sedan tidigare haft dataskyddshandläggare och handläggarna har vid flera tillfällen under våren samlats för diskussion och utbildning kring lagstiftning och den praktiska tillämpningen av GDPR.

Kommunen har även genomfört en översyn av befintliga system för att säkra korrekt hantering av personuppgifter.

Stadskansliet åtagit sig ansvar för det kommunövergripande arbetet och har gjort bedömningen att alla formella bitar var säkrade vid införandet. Vidare finns ett förslag om att den praktiska tillämpningen ska granskas inom ramen för internkontrollplanen 2019.

Rekommendation

Klargöra resursåtgång, personell och ekonomisk, för de identifierade åtgärderna.

Åtgärd

Enligt information från kommunstyrelsen har arbetet skett inom befintlig budgetram. Många av åtgärderna var redan på plats sedan innan. T ex fanns redan en organisation med dataskyddshandläggare och samtliga IT-system och program hade redan genomgått en klassificering.

Tidigare avsatt budget till VMKF för arbeten som berörde personuppgiftslagen kommer inte att utnyttjas och kan därför tas bort.

Enligt kommunens uppskattning kommer samordnare lägga ca 5-10% av sin arbetstid på kommungemensamma aktiviteter kring GDPR.

Köpings kommun
Uppföljning av revisionsprojekt
2018-12-11

Rekommendation

Säkerställa att styrelsen håller sig informerad rörande det pågående arbetet kring införandeprocessen.

Åtgärd

Kommunstyrelsen har erhållit information om bl.a. organisation. En policy för behandling av personuppgifter antogs av kommunfullmäktige 2018-06-18. Under hösten/vintern finns följande aktiviteter inplanerade av dataskyddsombudet:

- Medverka i utbildning av nya chefer för att informera om GDPR och chefs ansvar.
- Definiera ansvarsgränser och rutiner mellan VMKF och verksamheten i syfte att tydligt beskriva vem som ansvarar för GDPR i kommungemensamma system.
- Medverka i utvalda registerkontroller i syfte att säkerställa att rutiner avseende registerkontroller fungerar tillfredställande.
- Utöva tillsyn över verksamheterna så att registrering av GDPR IT-systemet sker.
- Definiera rutiner och ansvar för hur externa biträdesavtal signeras. Biträdesavtal är en ansvarsförklaring som förbinder leverantör att agera enligt GDPR och de krav som kommunen fastställt.

3.11.2 Bedömning

Köpings kommun har arbetat med samtliga områden som det riktades kritik mot i granskningen från 2017. Utifrån detta är vår bedömning att kommunen har genomfört det som bedömdes viktigt i den tidigare granskningen.

3.12 Kommunstyrelsens uppsikt över räddningstjänsten samt hur kommunstyrelse utövar sitt ansvar som krisledningsnämnd

I samband med granskningen lämnades ett antal rekommendationer till kommunerna som ingick i granskningen. Revisionen begärde svar senast 30 april 2018. Den 8 maj 2018 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att remittera revisionsrapporten till stadskansliet för yttrande. Vid tiden för denna uppföljning har kommunstyrelsen ännu inte behandlat rapporten och således inte vidtagit några åtgärder.

3.13 Granskning kommunens rutiner avseende hantering av anläggningsregister för materiella anläggningstillgångar samt inventarier

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunen har ändamålsenliga rutiner för att säkerhetsställa att anläggningsregistret avseende materiella anläggningstillgångar uppdateras på ett korrekt sätt. Den bedömning som gjordes utifrån granskningen var att kommunen i allt väsentligt hade dokumenterade och ändamålsenliga rutiner och riktlinjer som säkerhetsställer att anläggningsregistret uppdateras löpande. Avseende kommunens inventarier visade granskningen att kommunen även har riktlinjer där det framgår hur hantering av inventarier som är stöldbegärliga eller på annat sätt värdefulla för verksamheten ska hanteras. Dock visade granskningen att ingen årlig inventering av dessa inventarier genomförs.

3.13.1 Rekommendationer och åtgärder

I samband med granskningen lämnades fyra rekommendationer. Granskningen behandlades kommunstyrelsens arbetsutskott i juni 2018 då arbetsutskottet beslutade att notera revisionsrapporten till protokollet.

3.13.2 Bedömning

Granskningen av kommunstyrelsen genomfördes i maj 2018 och vi bedömer därför att nämndens arbete med att vidta åtgärder bör följas upp vid ett senare tillfälle.

3.14 Granskning av styrning och uppföljning av Miljö- och byggnadsnämnden

Granskningens syfte var att bedöma om miljö- och byggnadsnämnden har en utvecklad och ändamålsenlig styrmodell för att säkerställa verksamhetens inriktning, kvalitet och effektivitet. Utifrån genomförd granskning gjordes den sammanfattande bedömningen att miljö- och byggnadsnämnden i stort hade en utvecklad och ändamålsenlig styrmodell för att säkerställa verksamhetens inriktning, kvalitet och effektivitet. Dock konstaterades att det fanns ett behov av att se över förvaltningarnas personalresurser för att säkerställa att uppdragen kan genomföras på ett ändamålsenligt sätt utan att arbetsbelastningen blir alltför stor på nuvarande personalstyrka.

3.14.1 Rekommendationer och åtgärder

I samband med granskningen lämnades tre rekommendationer. Ärendet behandlades på miljö- och byggnadsnämndens sammanträde i oktober 2018. Miljö- och byggnadsnämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag att som svar till revisionen ställa sig bakom tjänsteskrivelserna från miljökontoret och stadsarkitektkontoret.

Rekommendation

Ange indikatorer för att mäta måluppfyllelsen och möjliggöra jämförelser med föregående år.

Åtgärd

Enligt tjänsteskrivelserna har miljökontoret och stadsarkitektkontoret valt att arbeta efter de kommungemensamma indikatorerna och har inte formulerat förvaltningsspecifika indikatorer. Kommunen arbetar med att ta fram en ny styrmodell och nämnden samt respektive förvaltning kommer att vara delaktiga i arbetet. I samband med detta kommer nämnden och förvaltningen arbeta med att utveckla indikatorer inom sitt verksamhetsområde.

Rekommendation

Gränsdragningen mellan förvaltningarnas uppdrag i gemensamma ärenden/processer tydliggörs.

Åtgärd

I miljökontorets tjänsteskrivelse uppger förvaltningen att det pågår ett kvalitetsarbete centralt i syfte att stärka effektiva processer och flöden i olika verksamheter. I samband med detta ska rutiner och processbeskrivningar ses över för att tydliggöra roller och samverkan. Stadsarkitektkontoret uppger i sin tjänsteskrivelse att det finns ett behov av att förtydliga roller och ansvar i frågor som rör detaljplanering.

Rekommendation

Personal- och kompetensförsörjningsplaner för verksamheterna tas fram med handlingsplaner/åtgärder för att säkerställa kompetensförsörjningen.

Köpings kommun
Uppföljning av revisionsprojekt
2018-12-11

Åtgärd

I tjänsteskrivelsen från miljökontoret uppger förvaltningen att det i kommunen pågår ett arbete centralt kring arbetsgivarfrågor. Förvaltningen uppger även att medarbetarundersökningar visar att förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare. Vidare skriver förvaltningen att de gör bedömningen att särskilda personal- och kompetensförsörjningsplaner för miljökontoret inte skulle stärka arbetet som redan pågår kring dessa frågor.

Enligt tjänsteskrivelsen från statsarkitektkontoret ska förvaltningen ta fram en kompetensförsörjningsplan under 2019 som beräknas vara klar under våren 2019.

Bägge förvaltningar uppger att det finns ett behov av att stäkra respektive förvaltnings budgetram för att bl.a. bidra till en bättre arbetsmiljö och på så sätt förbättra personal- och kompetensförsörjningen.

3.14.2 Bedömning

Vi bedömer att kommunen vidtagit eller påbörjat ett arbete med att vidta ändamålsenliga åtgärder. För att säkerställa att samtliga punkter åtgärdas rekommenderar vi nämnden att:

- Ange indikatorer för att mäta måluppfyllelsen och möjliggöra jämförelser med föregående år.
- Gränsdragningen mellan förvaltningarnas uppdrag i gemensamma ärenden/processer tydliggörs.
- Personal- och kompetensförsörjningsplaner för verksamheterna tas fram med handlingsplaner/åtgärder för att säkerställa kompetensförsörjningen.

2018-12-11

KPMG AB

Karin Helin-Lindkvist
Certifierad kommunal revisor

Sofie Wiessner & Patrik Hellberg
Granskare

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument.

Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Bilaga 1 Rekommendationer för att stärka intern kontrollen i lönehanteringsprocessen

- Att lönekontoret i samråd med kommunerna tar fram blanketter och rutiner samt att lönekontoret får i uppdrag av kommunerna att äga blanketter och rutiner i lönehanteringsprocessen och ansvar för att de är aktuella.
- Att lönekontoret ser över sina egna rutiner för att arbeta mer enhetligt och säkerställer att lönesystemen används enhetligt.
- Att ansvariga går igenom processen för registrering och tillser att väsentliga moment kompletteras med ytterligare kontroller.
- Att kommunerna tar fram rutin som säkerställer att lönekontoret har aktuella attestlistor för avstämning av behörigheter.
- Att lönekontoret säkerställer behörighet för att attestera löneposter gentemot attestlista innan de registreras i personalsystemet.
- Att personalavdelningarna i respektive kommun stärker introduktionen av nyanställda- och befintliga chefer i kommunen.
- Att flödesbeskrivningen kompletteras med att anställningsunderlag för nyanställda ska vara undertecknade när de inkommer till lönekontoret.
- Att kommunernas personalavdelningar säkerställer att chefernas rutin att löpande bevilja/attestera avvikelser varje vecka följs.
- Att kommunernas personalavdelningar tar fram en rutin och säkerställer att respektive chef kontrollerar lönelistan inför varje löneutbetalning.
- Att ansvarsfördelningen förtydligas och att respektive kommun säkerställer att det egna ansvaret efterlevs.
- Att avstämningsgruppen ges i uppdrag av respektive kommun att jobba med utvecklingsfrågor.
- Att kommunstyrelsen i Arboga inkluderar löneprocessen i sin interna kontroll samt fattar beslut om att det ska vara ett kommungemensamt granskningsområde för samtliga nämnder.
- Att kommunstyrelsen i Köpings kommun säkerställer att samtliga nämnder framöver inkluderar de beslutade kommungemensamma kontrollmomenten i sina internkontrollplaner.
- Att kommunstyrelsen i Kungsörs kommun säkerställer att kontrollmomentet Rätt lön i internkontrollplanen kommuniceras till berörda och att rutin för att avrapportera avvikelser tas fram.
- Att Västra Mälardalens kommunalförbund genomför en riskanalys och tar ställning till om internkontrollplanen avseende lönehanteringen bör innehålla fler kontrollmoment.

Köpings kommun

Uppföljning av revisionsprojekt

2018-12-11

- Att lönekontoret säkerställer att samtliga kontroller verkställs vid varje lönekörning.
- Att lönekontoret enbart ska registrera påskrivna anställningsavtal.
- Att lönekontoret och personalavdelningen, i samråd med ansvarig chef, gör en årlig avstämning för att säkerställa att tilläggen är korrekta.
- Att en samordning av arbetstiderna görs mellan de enheter som har en anställd som har fler anställningar så att inte övertid uppstår.
- Att respektive kommuns personalavdelning tar fram en rutin för uppföljning av antal semesterdagar samt att det i rutinen ingår att om mindre än 20 semesterdagar tagits ut ska orsakerna till detta dokumenteras.